

Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering

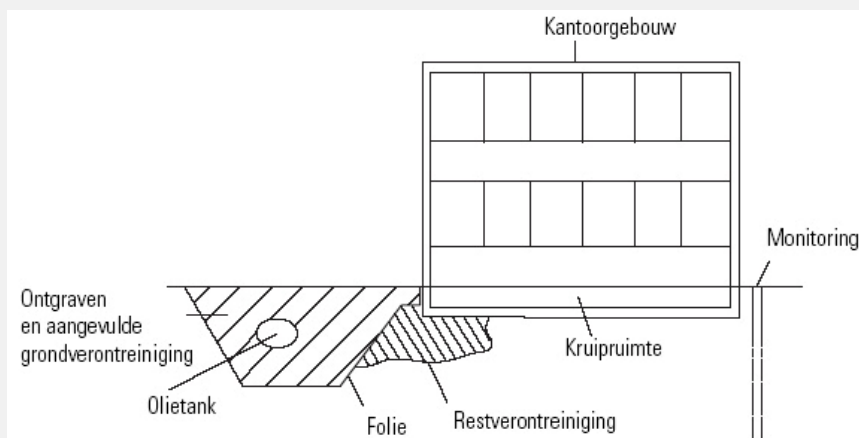
Deze 5-minutenversie bevat de essentie van de uitkomsten van het onderzoek naar nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering van de provincie Utrecht.

Aanleiding

In 1980 kwam in Nederland het gifschandaal in Lekkerkerk aan het licht. Een hele nieuwbouwwijk bleek gebouwd te zijn op sterk verontreinigde grond. De opschudding na de vondst van het gif was aanleiding om uiteindelijk in 1987 de Wet bodembescherming in te voeren, met daarin de voorwaarden die (kunnen) worden verbonden aan het verrichten van handelingen in of op de bodem. Bodemsanering is het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van bodemverontreinigingen. Bodemverontreinigingen die een risico vormen voor mens of milieu worden bij voorkeur weggehaald. Dat is echter niet altijd mogelijk of gewenst. Vaak kan het technisch niet, of niet helemaal, bijvoorbeeld omdat het onder een gebouw ligt. Een andere reden kan zijn dat saneren zo duur is dat de kosten en de opbrengst (verminderd milieurisico) niet langer in een verantwoorde verhouding staan. Indien een restverontreiniging in de bodem achterblijft en beperkingen in het gebruik van de bodem en/of maatregelen in het belang van de bescherming van de bodem noodzakelijk zijn, is er sprake van nazorg.

Voorbeeld: Nazorg bij isolatie van de restverontreiniging

Op een groot industrieterrein is een nabij een kantoorgebouw gelegen olietank verwijderd. Daarbij is tevens alle grondverontreiniging buiten het gebouw verwijderd. Onder het gebouw is sprake van een restverontreiniging met minerale olie in de grond.

Tussen de schone aanvulling van de ontgravingsput en de restverontreiniging onder het gebouw is een kunststof-folie aangebracht. Zoals vastgelegd in het saneringsplan, zal de restverontreiniging pas worden verwijderd wanneer het kantoorgebouw zal worden gesloopt. Om eventuele verspreiding van de restverontreiniging of uitdamping naar het gebouw vast te kunnen stellen, zullen jaarlijks grondwatermonsters worden genomen uit de 3 geplaatste peilbuizen. (Bron: www.bodemrichtlijn.nl)

De Rekenkamer heeft in de provincie Utrecht onderzoek gedaan de plantoetsing en handhaving bij nazorg. Ook is een aanvullend dossieronderzoek uitgevoerd bij 10 nazorglocaties.

Vraagstelling

Heeft de provincie voldoende grip op de nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering?

Conclusies en aanbevelingen

Algemene conclusie: De provincie heeft redelijk grip op de nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering.

De provincie heeft haar taak als plantoetser vrij goed op orde, maar vult haar taak als toezichthouder/handhaver beperkt in. Ook wat betreft de informatievoorziening en registratie zijn nog verbeteringen mogelijk. Deze conclusie is gebaseerd op deelconclusies 1 t/m 3.

Deelconclusie 1: Goed overzicht van nazorglocaties, maar achterliggende informatie is moeilijk toegankelijk en niet altijd volledig geregistreerd.

Het overzicht van de nazorglocaties is gemakkelijk uit het bodeminformatiesysteem te verkrijgen. De onderliggende dossierstukken zijn echter niet overzichtelijk opgeslagen. Uit het dossieronderzoek blijkt daarnaast dat de registratie

van de kenmerken van de nazorglocaties niet geheel op orde is. Het gaat dan met name om de registratie van gegevens die betrekking hebben op de achtergebleven restverontreiniging. Ook de registratie bij het Kadaster bleek niet volledig te zijn. De oorzaken hiervoor lopen uiteen.

Aanbevelingen:

1. *Vraag GS om de registratie van nazorglocaties in het bodeminformatiesysteem op orde te brengen.*
2. *Vraag GS om contact met het Kadaster op te nemen om gezamenlijk afspraken te maken om de registratie bij het Kadaster te verbeteren.*
3. *Overweeg om meer actief te communiceren, bijvoorbeeld door informatie over nazorglocaties publiek toegankelijk te maken, zodat het waarschijnlijker is dat perceeueleigenaren en gebruikers goed op de hoogte zijn van de beperkingen.*
4. *Vraag GS het documentmanagementsysteem zo in te richten dat de belangrijke documenten voor bodemsanering eenvoudig zijn terug te vinden.*

Deelconclusie 2: Toetsing van nazorgplannen grotendeels op orde en goed navolgbaar.

De provincie gebruikt een goede checklist voor het toetsen van nazorgplannen en de beschikkingen die de provincie neemt zijn informatief. Wel zijn er enkele verbeterpunten: zo blijkt uit het dossieronderzoek dat in de beschikking de afweging tussen de gekozen saneringsdoelstelling aan de ene kant en de omvang van de nazorg en gebruiksbeperkingen aan de andere kant niet is vastgelegd. Daarnaast is de afgesproken nazorg van vóór 2006 niet altijd duidelijk vastgelegd. Ook zijn niet alle vereiste aspecten in de procedure(s) voor het nemen van beschikkingen op het nazorgplan opgenomen. In het enkele geval dat de provincie om een financiële zekerheidsstelling met betrekking tot de nazorg kan vragen, wordt niet gebruikt gemaakt van deze mogelijkheid.

Aanbevelingen:

5. *Vraag GS in de beschikking op het saneringsplan duidelijk te maken dat bij de gekozen saneringsdoelstelling de nazorgmaatregelen en gebruiksbeperkingen zoveel mogelijk zijn beperkt.*
6. *Vraag GS ervoor te zorgen de procedure voor het nemen van beschikkingen op het nazorgplan aan te vullen met de ontbrekende aspecten, zoals hoe de evaluatie van de nazorg moet plaatsvinden en hoe de status van nazorglocaties moet worden beoordeeld.*
7. *Bekrachtig het voornemen van GS om de mogelijkheid mee te nemen om, indien de situatie zich voordoet, bij een nazorgplan een financiële zekerheidsstelling te vragen.*
8. *Vraag GS om, indien een nazorgdossier van vóór 2006 in het kader van toezicht in beeld is, te bekijken of een nieuwe beschikking nodig is.*

Deelconclusie 3: Beperkt toezicht op/handhaving van nazorglocaties.

De nazorglocaties hebben in het handhavingsbeleid een lage prioriteit gekregen, waardoor de provincie niet op eigen initiatief controlebezoeken uitvoert. Het toezicht is beperkt tot het controleren van monitoringsrapportages en het reageren op meldingen. Uit het dossieronderzoek blijkt dat regelmatig afwijkingen in de nazorg hebben plaatsgevonden (zoals het niet of niet tijdig indienen van een monitoringsrapportage) en dat de provincie daar niet altijd actie op onderneemt. Vanuit de provincie is aangegeven dat men vóór de invoering van de RUD inzicht tracht te krijgen in de resterende werkvoorraad in relatie tot vervolgacties, zodat goed in beeld is waar vervolgacties nodig zijn.

Aanbeveling:

9. *Bekrachtig het voornemen van GS om de risico-gestuurde handhaving te verbeteren. Bekrachtig de aanpak om een risico-inschatting per locatie binnen de bestaande categorieën te maken en zorg dat ook locatiebezoeken zullen worden afgelegd:*
 - a. *Pleeg het meeste toezicht op locaties met hoge risico's.*
 - b. *Controleer af en toe, steekproefsgewijs en eventueel in combinatie met andere handhavingstaken ook op locaties met lage risico's.*
 - c. *Leg de bevinding van het toezicht per risicocategorie vast in de periodieke verantwoordingsrapportages.*
 - d. *Gebruik de uitkomsten om zo nodig de risico-inschattingen bij te stellen.*

Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering - provincie Utrecht*. Het rapport en persbericht vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Arjan Wiggers, wiggers@randstedelijke-rekenkamer.nl, tel. (020) 58 18 585.